

SIEMENS

Problem nedostatka kadrova možemo da rešimo popularizacijom inženjerstva

Medeja Lončar, generalna direktorka kompanije Simens za Sloveniju, Hrvatsku i Srbiju, ekskluzivno za martovsko izdanje BIZLifea govori o odvažnosti kao konceptu kojim možemo pomeriti „Olimpe znanja i poslovanja“

Razgovarala: **Jelena Jevtić**

O svetu u kojem su vladali muškarcima, uložila žena u biznisu i njihovoj važnosti u nauci i struci, o tome šta je značajno kad vodite kompaniju u tri države – u ovom broju magazina BIZLife razgovarali smo sa Medejom Lončar, generalnom direktorkom Simensa za Sloveniju, Hrvatsku i Srbiju. Prema njenim rečima, rod ne sme da bude kriterijum za odabir profesije, a ženama treba dati više prostora da pokažu šta sve mogu.

Vaša karijera je duga i bogata. Da li ste na tom putu imali osećaj da se nalazite u „muškom svetu“?

– Iako sam tokom karijere, uglavnom, bila okružena muškarcima na visokim pozicijama, poslovni svet nisam gledala kao „mušku tvrđavu“, a prilike koje sam imala, uz puno rada i truda, iskoristila sam na pravi način. Nažalost, svesna sam da uslovi nisu bili isti za sve i da je broj žena na liderskim pozicijama bio izuzetno mali. Danas su napravljeni odlučujući pomaci, ali taj procenat je i dalje nizak.

Istraživanja upravo pokazuju da je prednosti koje dolaze od raznovrsnih i inkluzivnih timova, kako organizaciono

tako i kulturno, teško zanemariti – kada naši timovi odražavaju zajednice kojima služe, naši ljudi su angažovaniji, broj inovacija raste i saradnja je uspešnija, a samim tim, mi pružamo bolja rešenja za naše klijente.

Širom naše kompanije poboljšali smo rodnu raznolikost. Žene danas čine 29 procenata naše kompanije u svetu, ali je na liderskim pozicijama procenat znatno manji i veoma aktivno radimo na tome. Veoma me čini ponosnom podatak da skoro 50 odsto naše lokalne kompanije čine žene, koje znatno doprinose našem lokalnom uspehu.

Međutim, tempo promena, posebno u povećanju broja žena u našoj industriji i STEM oblastima, sporiji je nego što bismo želeli i svi moramo da radimo različitim inicijativama na tome da dodatno ubrzamo taj proces. Rod ne treba da bude odrednica za to koliko smo dobri u nečemu, a na nama je da o tome govorimo svakom prilikom i da svojim primerom to dokazujemo. Važno je reći da su na Beogradskom univerzitetu devojke jednako uspešne u tehničkim naukama kao i njihove muške kolege. Ipak, s druge strane,

treba više da radimo na popularizaciji tih studija među mladim ženama. Upravo zato, shodno iskustvu koje imamo u Sloveniji i Hrvatskoj, uskoro u Srbiji, zajedno sa našim partnerima, pokrećemo projekat koji će promovisati inženjerke i tu struku među ženskom populacijom. Naša želja je da devojkama približimo različita zanimanja i ponudimo uzore na koje se mogu ugledati.

Da li govorimo o odvažnosti i šta za vas ona znači?

– Za mene odvažnost znači potrebu da stalno pomeramo granice, učimo i podržavamo druge u njihovim nastojanjima. Reč je o težnji da budemo najbolji u nečemu što radimo i da doprinesemo dobiti drugih. Pitanje je gde bi svet i naša civilizacija danas bili da nam se nisu desili oni odvažni ljudi zbog kojih smo napredniji nego ikad. Da nije bilo jedne Marije Kiri, jednog Tesle i Fleminga, ili mnogih genijalnih ljudi, poput Vernera fon Simensa i nekih naših savremenika koji su promenili svet nauke, medicine i tehnologije. Ta potreba da osvajate „Olimpe znanja i poslovanja“ i da pomerate letvicu napred – to je odvažnost.

U Srbiji se često govori o problemu obrazovanja i nedostatku radne snage. Ima li Simens u Srbiji problema s tim?

– Pitanje kvalitetne radne snage postalo je globalni problem, ali nedostatak kadrova možemo da rešimo upravo popularizacijom inženjerstva i većim uvođenjem žena u tehničko-tehnološke nauke. Zašto žene inženjerke ne bi postale uzori, neka vrsta ambasadora i portparola struke? Koliko god je inženjerstvo bilo važno u prošlosti, ono je i poziv budućnosti – i to treba devojkama da znaju. *Simens*, kao tehnološka kompanija, računa na njih.

Kako se, kao generalna direktorka Simensa u tri balkanske zemlje, borite s očekivanjima?

– Koliko god postojale sličnosti, svaka od ovih zemalja je, ipak, različita, te svoj stil rukovođenja i lična očekivanja prilagođavam svakoj od njih. Moramo da prihvatamo razlike, jer nam one pomažu da rastemo kao lideri. Ne postoji jedan model za sve, već se prilagođavam državi i ljudima, uslovima poslovanja i datoj situaciji. Trudim se da budem most koji spaja i omogućava razmenu znanja i najbolje prakse među našim ljudima. Mi smo imali zajedničku istoriju, pa je

u tom pogledu prilagođavanje za mene lakše, ali moj savet svakom menadžeru koji dolazi u nepoznatu zemlju jeste da pokuša da je razume, da nauči što više o narodu i njegovoj kulturi, uz jasnu svest da na tom putu i on mora da se menja, a ne samo da nameće sopstvene obrasce ponašanja.

Kako biste opisali svoj stil rukovođenja?

– Verujem da je taj recept iskrenost u radu, autentičnost i poštovanje drugih. Obaveza svakog lidera je da podrži svoje ljude i da im pruži šansu da se dalje razvijaju, a to možete samo ukoliko izgradite odnose zasnovane na poverenju. Mi u *Simensu* mnogo ulažemo u svoje zaposlene upravo zato što verujemo da je to jedini put ka uspehu. Na primer, samo prošle godine uložili smo 280 miliona evra u obuku i obrazovanje zaposlenih, uz punu veru da na taj način doprinosimo ne samo ličnom i kompanijskom rastu već i posredno činimo dobro za lokalnu zajednicu i domaću privredu.

Današnji lideri se razlikuju od onog modela koji smo nekada imali priliku da vidimo. Živimo u svetu koji se stalno menja i upravo zato lideri danas moraju da imaju sposobnost da se dobro prilagođavaju promenama, da stalno uče (baš kao i svi drugi) i da to znanje dele. To je način da i u vremenima kriza budu spremni i da dobro reaguju. Uz mnoštvo drugih stvari, pandemija kovida 19 bila je i lakmus papir stanja u mnogim kompanijama, tako da su sa globalne mape nestale one koje nisu bile spremne za promene.

Dokazano je da su žene često uspešne u menadžmentu, pre svega, zbog urođene empatičnosti i izraženije emocionalne inteligencije. Da li su vama te osobine pomogle da napredujete u karijeri?

– Nauka je ponudila različita istraživanja na ovu temu i verovatno mogu da se naprave određene razlike između muškog i ženskog stila rukovođenja. Jednom prilikom sam čitala da su žene u biznisu bolje kad je reč o „multitaskingu“ i verujem da nam je ta osobenost zapisana u DNK. Pandemija je, na primer, stavila veliki teret na leđa žena, kada se od njih

očekivalo da budu akrobate u poslovnom i privatnom životu, a njihova sposobnost „multitaskinga“ dovedena je do vrhunca.

Kad govorim o ličnom stilu rukovođenja, mislim da je najvažnije da ostanemo svoji. Kakva god da postoje očekivanja, bitno je da budemo dobri ljudi, a da kao lideri vodimo druge ličnim primerom.

Empatija jeste ključna, a bez emocionalne nema ni socijalne inteligencije. Nauka može više da kaže da li su one više zastupljene kod muškaraca ili žena, a ja, pre svega, verujem da su one odlika čoveka kao takvog.

Da li ste nekada u karijeri želeli da odustanete od svega?

– Svako od nas je u životu imao one trenutke kada je morao da zastane i udahne vazduh, da razmisli i postavi prioritete iznova. Bez obzira na to da li je reč o bolesti ili drugom traumatičnom događaju – to je sastavni deo života. Ono što je najvažnije jeste da u tim trenucima imate podršku porodice, prijatelja i kolega, jer to nam daje onaj vetar u leđa zbog kojeg iz tih teških epizoda izlazimo kao pobednici.

Koji bi bio vaš savet za budućnost?

– Da verujemo u sebe i da stalno radimo na sebi. Da prihvatamo različitosti i da izvlačimo pouke iz svake situacije. Da ne prezamo od toga da se menjamo i da volimo sebe baš zbog tih promena. Kao što već rekoh, moramo da shvatimo da je potpuno u redu da povremeno zastanemo, udahnemo vazduh i razmislimo o svemu. ■

Koji je najveći izazov kompanije Simens u turbulentnom periodu poput ovog, posebno kada govorimo o ekonomskim prilikama?

– Svedoci smo globalnih poremećaja na tržištu energetike i problema u dobavljačkim lancima, ali važno je da upravo u ovakvim vremenima budemo usredsređeni na napredne tehnologije i zelenu transformaciju, jer su one odgovor na neke od tih problema. Kriza je rezultirala time da obnovljivi izvori energije dobiju zasluženu pažnju stručne, ali i opšte javnosti, a *Simens* ima važnu ulogu upravo u modernizaciji i digitalizaciji proizvodnih i procesnih sistema u energetici. Zelena, održiva i odgovorna ekonomija, „tehnologija sa svrhom“ koja obogaćuje i olakšava naše živote – naša je vodilja i veoma smo ponosni na činjenicu da je uspeh kompanije zasnovan na ovako zdravim principima.

SHVATIMO DA JE POTPUNO U REDU DA
POVREMENO ZASTANEMO, UDAHNEMO
VAZDUH I RAZMISLIMO O SVEMU